

Åttonde roten, tomt 58

Kvarteret Strykjärnet

Tjugonde roten 1637–57

Kronhusgatans norra sida

Elfte roten 1657–70

öster om östra hamnen nära vallen

Gunnar på gården. Anders Gunnarsson beskyttare 1677–81

Bengt Nilsson

Gustavi tomtöreslängd 1/4 tomt 1681

Det är frestande att föreställa sig att den

Amund Bengtsson fiskare,

som ägde den lilla gården 1696, var son till ovanstående Bengt Nilsson. I bouppteckningen efter Amund fiskare och hans hustru *Brita Töresdotter* 1713 värderades gården till 180 d smt men 1715 talas blott om tomt och lösöre 100 d vardera. Fastigheten tillhörde då

Bengt Amundsson fiskare

som ej själv bodde i gården 1717. Den hade uthyrts till *stadstrumslagaren Olof Nilsson fiskare* och hans hustru *Kersti Björnsdotter* och *avskedade soldaten Jon Grauning* med hustru *Gunilla Hansdotter*. Bengt Amundsson fiskare var stadsbåtsman och lejde redan 1707en *Lydert Mattisson Willman* att för en lega av 8 d 16 öre tjänstgöra i sitt ställe (EIIa:21, 19.3.1709). Sedan blev Bengt Amundsson matros men blev opasslig och lejde en *Anders Eriksson Schara* i sitt ställe. Denne förolyckades med skeppet *Marstrand*. Bengt Amundsson fiskare tjänstgjorde sedan på en tur till Karlskrona, där han var kommenderad på huvudflottan. Den 26.8.1715 fick han en försäkrings-skrift av magistraten, varuti han helt frikallades vid hemkomsten (EIIa:30, 3. 1718.) [oklart i manuskriptet]

Bengt Amundsson Fiskare och hans hustru *Ingrid Olofsdotter* (bou 22.5.1742) var 1717–45 bosatta 10.17 (Kvarnbergsgatan vid Lilla Bommen).

Sven i Kärr båtekarl

betalade 1720 tomtöret och hade *Måns Svensson båtekarl*, som inneboende. (En *Sven Andersson* i Kärr ingick 1695 förlikning med sin svägerska *Margaretas Henriksdotter* om sal mästare *Henrik Arentssons* gård på Väderkvarnsberget.) 1725 var det *Måns Svensson båtekarl*, som svarade för tomtöret.

1730 innehades gården av *fortifikationstimmermannen Anders Perssons* änka. Hos henne bodde nyblivne *skräddaremästare Jöns Strömberg*

Från 1731 var *skomakaren Zacharias Kallman (Cahlman etc)* innehavare. Han skrev i en inlaga till magistraten 1720, att han hade blivit skomakaremästare i Mariestad. Han hade förgäves anmält sig hos Göteborgs skomakareämbete. Han begärde därför burskap som frimästare av magistraten (EIIb:3). Inte förrän 20.11.1727 fick han burskap här i Göteborg. Han pantsatte 16.9.1732

och 29.3.1745 sin gård på Kronhusgatan upp emot vallen, sista gången till magistraten för 50 d lån av de Thamiska arvingarnas arvsmedel.

Murmästare Christopher Rancke

står 1750 skriven för gården. Han sålde den 7.2.1752 för 800 d smt till *båtekarlen Thore Larsson (Nordström)*, som tio år senare den 8.2.1762 första gången lät uppbjuda sitt på Kronhusgatan mellan tunnbindare Paul Perssons gård å västra och före detta brandvaktkarlen Anders Ahlquists men numera packhuskarlen Per Anderssons hus belägna hus och gård. Enligt generalkvartermästaren, löjtnanten, arkitekten och riddaren av Kungl. Svärdsorden Bengt Wilhelm Carlbergs bevis av den 30.1.1762 höll tomten i längden 73 fot och i bredden till gården 29 fot svenskt mått. Efter som grannen i väster tunnbindaren Paul Borgstedt var rädd för att båtekarlen Thore Larsson – nu kallad *Nordström* – i sin gård skulle uppföra en byggnad, som förtog ljuset i tunnbindareverkstaden, ville han med naborätt inlösa gården. Han avstod från detta mot 50 d smt och löftet att båtekarlen ej skulle uppföra byggnaden bak i gården högre än 1 våning och 6 alnar. Thore Larsson erhöll fasta den 4.9.1762.

Sedan båtekarlen Thore Larsson förlorat sitt hus vid den olyckliga eldsvådan den 9.2.1766 skrev han till magistraten den 14.2.1766 och begärde hjälp och upprättelse. Han hade knappt hunnit rädda hustru och barn. I en ny skrivelse den 3.5. s.å. berättade han, att han ville uppföra ett litet trähus till sitt och de sinas härbärgerande och att han redan hade anskaffat timmer och arbetsfolk. Även hans hyresgäster hade drabbats: *Änkan Britta Andersdotter* berättade sig ha förlorat lösöre vid branden. Hon hade bott allra överst i gården ”i ett ganska trångt överrum med tillhörande avdelt rum hos båtekarlen Thore Larsson, vars hus låg närmast det där elden uppkommit”. *Tygskrivare Joh. And. Beckman* förklarade sig ha upplevt tre eldsvådor men de två föregående hade gått honom förbi. Nu begärde han skadehjälp liksom *B. H. J. Hermelin*, som icke hunnit bärga det ringaste.

Anders Enander sökte 3.4.1769 inteckning i båtekarlen Thore Larssons och dess hustru *Anna Andersdotters* gård på Kronhusgatan.

Gården såldes den 31.5.1770 på auktion till *herr Nicolaus Sahlgren* för 2 045 d smt. Därefter övertogs gården av *vaktmästaren vid Ostindiska kompaniet Lars Högberg*, som var ägare 1775 och i samband med inköpet för skuld på 1 000 d smt till doktor Matthis Gottlieb Schultz pantsatte sitt på Kronhusgatan nära till vallen belägna hus och gård. Hans änka är skriven för gården 1780 (jfr 9.4).

Hos *mätaren Daniel Eriksson*, som ägde gården 1785 och vid branden 3–4.3.1794 bodde 1785–86 *hökaren Olof Berggren* och 1787 hans änka.

1800 kallas gården *murgesällen Anders Lundins hus*.

Mademoiselle Anna Caisa Barkenbom uppbjöd den 12.3.1804 8.58 första gången. Av ett brandförsäkringsbrev utställt samma år den 24 november framgår, att tomten då var bebyggd med ett grundmurat stenhus, uppfört 1799 av svensk mursten och bestående av två våningar. Anna Catarina Barkenbom var född 1743 som dotter till Anders Barkenbom och Ibba Lona Berg. Hon avled ogift 12.12.1818 och ägde då ännu ”ett litet grundmurat stenhus med tomt nummer 58 Kronhusgatan, värt 1.700 rdr banco” (Berg I:1, 83).

Senare uppbud av 8.58

skomakaregesällen Johannes Tholander 7.6.1847

handl Jonas Hagman 23.7.1721
polis Olof Larsson 22.10.1866

Utdrag ur försäkringsuppgifter ang 8.58. 4 kv, Kronhusgatan daterad 24.11.1804

Ägare Mamsell Catharina Barkenbom.

Själva tomten håller i bredden på södra sidan emot Kronhusgatan emellan tunnbindaren Lars Höijers och packhuskarlen Anders Svenssons ägande stenshusbyggnader 14 alnar och på norra ändan emellan förenämnda grannar 2 alnar uti längden på västra sidan från berörda gata å södra och kronans plats å norra ändan 27 alnar och på östra sidan 39 alnar. Är belägen från Hamnekanaler 249 alnar och från Wallgraven 49 alnar, dessutom är på en 5 alnar djup brunn

1 brandstege, twenne brandhakar, twenne handsprutor. twenne ämbar segelduk och twenne swabbar.

Åbyggnaden är följande: Ett grundmurat stenshus uppfört år 1799 svensk mursten, består af twenne våningar 14 alnar bred åt gatan, 28 3/4 alnar djupt in åt och 9 alnar högt. Taket täckt med bräder och tegelpannor. Öfwerbyggnaden, vars yttermurar är 12 tum och skiljemurar 6 tum tjocka, af tegel uppförde, har i nedra våningen 4 rum, 1 förstuga samt 1 kök med spis och bakugn.

Öfra våningen, hwars yttre murar äro 12 tum och skiljemurar 6 tum tjocka, består af 1 swale, 4 rum och 1 kök med spis, Trapporne i huset af plankor, windsbotten är belagd med tegel och twenne skorstenar med sine kakelugnsnischer.

Hela stommen af denna byggnad med skorstenar i dess nuvarande tillstånd värderas till 1055.16

Bjälkelagen 36.12

Yttre taket med dess tillbehör 120.32

Golven i rummen af plankor 48.